

5.

Januar 1912.

Til Regering og Rigsdag.

Ved Forelæggelsen af Skoletilsynsloveni Folketinget den 11.—1.—12 blev det af Ordføreren udtalt, at Afsnittet om det obligatoriske offentlige Tilsyn med Skolebørnenes Sundhedstilstand i de offentlige Skoler ved Ansættelse af Skolelæger havde man ladet helt udgaa, fordi man formentlig burde være meget varsom med at tage noget af Ansvaret i de herhen hørende Forhold bort fra Hjemmene og lægge det i det offentlige Hænder.

Undertegnede, der gennem et fleraarigt Arbejde som Skolelæger — dels i Provinsbyer og dels i København — have faaet et stærkt Indtryk af den store Betydning, som et sagkyndigt Tilsyn med Skolernes hygiejniske Forhold og med Skolebørnenes Helbredstilstand kan have for Arbejdet i Skolen og for den opvoksende Slægts Sundhed, hilste med Glæde det paagældende Afsnit af Kommissionsforslaget, da det fremkom, idet vi deri saa et Bevis for, at man herhjemme ligesom i de fleste Kulturlande begyndte at faa Øjet op for denne vigtige Sag, og vi beklage meget, at det er strøget.

Naar Staten — om end ikke direkte saa dog indirekte — tvinger Børnene til at gaa i Skole, saa har den efter vor Formening ogsaa Forpligtelse til at sørge for, at Forholdene i Skolen ere saadanne, at Børnene tage den mindst mulige Skade af de med Skolegangen følgende Ulemper og Farer. Thi at Frihedsberøvelse, Stueophold, tvungne Stillinger og tvungen Beskæftigelse af Tanke og Legeme samt Udsættelse for Smitte af forskellig Art gennem Kammerater fra mange forskellige Hjem ere Ulemper, som rumme Farer for Børnene, tør vel ingen benægte.

Ansaret for de hygiejniske Forhold i Skolen kan selvfølgelig aldrig paahvile Hjemmene, og disse Forhold kunne kun bedømmes og retledes af den hygiejniske Fagmand, Lægen.

Med Hensyn til Børnenes Helbredstilstand da gælder det vel, at Ansaret i første Række paahviler Hjemmene, og de gode Hjem ville sikkert heller ikke lade sig dette berøve. Men man maa erindre, at mange Hjem ikke have Adgang til fast Læge, og at i endnu flere Hjem Livets Krav og Kampen for Livsfornødenhederne spille en saa stor Rolle, at der ikke kan tages eller ikke bliver taget Hensyn til Smaaskavanker eller Ildebefindende hos Børnene, naar disse ikke ere saa syge, at de maa blive hjemme fra Skolen. Og dog er det ofte netop det, hvorpaa det kommer an: at faa fat paa Smaaskavankerne, de første Tegn til Sygdom og Svagelighed, før det rigtig bliver til Alvor. Det gælder om at forebygge Sygdom. Man skal søge at faa Øje paa, naar Barnets Vækst eller Ernæring standser eller forstyrres, og det kan man kun ved regelmæssige Undersøgelser af Børnene. Saadanne foretages aldrig i Hjemmene, og det er dem, Skolelægen skal foretage. Naturligvis er det ogsaa lettere for denne ved Sammenligningen i den store Mængde at paavise Undtagelserne. Dette er det væsentlige humane Arbejde, Skolelægen skal bruges til; det er aldrig gjort i Hjemmene og kan ikke gøres der — bl. a. fordi det dertil nødvendige, forøgede Lægetilsyn vilde koste Befolkningen langt mere, end hvad Ansættelsen af Skolelæger vilde andrage.